

Hardenberger & Haydn

2022—23

SÄSONG

Malmö SymfoniOrkester

TOR / 16 FEB / 19.00

Håkan Hardenberger, dirigent, trumpetsolist

Samuli Örnströmer, dirigent - *Mysteries of the Macabre*

Marika Fältskog, konsertmästare

JOSEPH HAYDN

UR SKAPELSEN

Haydn, Mozart, Beethoven och Schubert var de viktigaste företrädarna för wienklassicismen. Haydn var nestorn i sammanhanget – känd kompositör redan när Mozart föddes och Beethoven tog lektioner av honom. Hans verkskatalog är enorm, med bland annat 108 symfonier, 52 pianosonater, 13 operor, o.s.v.

Oratoriet *Die Schöpfung*, Skapelsen, uruppfördes 1798 och bygger på texter ur *Första Mosebok*, *Psaltaren* och John Miltons epos *Det förlorade paradiset* från 1667. Det är ett verk fullt av kraftfulla körer, utsökta arior och poetiska recitativ. Här framförs den ordlösa inledningen: *Föreställningen om kaos*.

JOSEPH HAYDN

TRUMPETKONSERT

I begynnelsen fanns naturtrumpeten, som bestod av ett långt rör, utan varken hål eller ventiler. Detta gjorde att det inte gick att spela kromatiskt på instrumentet, vilket i sin tur gjorde att det betraktades som mindre intressant av många tonsättare, eftersom de tillgängliga tonerna var begränsade. År 1792 utvecklade dock trumpetaren Anton Weidinger en kromatisk trumpet, som Haydn komponerade denna berömda konsert för 1796. Tonsättaren leker med lyssnarens förväntningar och inleder trumpetstämman med fanfarliknande toner som man hade hört trumpeter spela i alla tider. Men några takter in kommer den: den tidigare ohörda kromatiken.

GYÖRGY LIGETI

DEN STORA MAKABERN

Den stora makabern är en komisk och absurdistisk opera om jordens undergång, beställd av Kungliga Operan i Stockholm. *Mysteries of the Macabre* bygger på tre arior ur operan och har arrangerats för trumpet och kammarorkester av Elgar Howarth för Håkan Hardenberger.

György Ligeti skrev ofta utmanande och nyskapande verk. Populärkulturellt är han mest känd för Stanley Kubricks suggestiva användande av hans musik i filmer som *År 2001 – ett rymdäventyr* och *Eyes Wide Shut*.

BÉLA BARTÓK

DANSSVIT

Bartók hade ett stort intresse för folkmusik och reste runt i rurala trakter i Östeuropa och Nordafrika och dokumenterade lokal musik. Denna svit består av fem danser, där tonsättaren kombinerar arabisk musik från Algeriet och Marocko med tongångar från Ungern och södra Rumänien. I slutet kommer en sammanfattande final.

HK GRUBER

MANHATTAN BROADCASTS

Detta ungdomsverk är inspirerat av amerikansk storbandsmusik och består av två delar: *Tammany Hall*, som var namnet på ett maktcentrum för det demokratiska partiet i New York under perioden 1850–1930. Andra delen är en cool blues betitlad *Radio City*, efter den kända konserthallen mitt på Manhattan, invigd 1932.

HÅKAN HARDENBERGER

DIRIGENT, TRUMPETSOLIST

Vår tids ledande trumpetsolist Håkan Hardenberger utnämndes 2019 till hedersartist i Malmö SymfoniOrkester (MSO). Som en av de ledande internationella förespråkarna för vår tids musik har han uruppfört en lång rad trumpetkonserter tillägnade honom och därigenom lämnat ett avgörande bidrag till den nutida trumpetrepertoaren.

Hardenberger samarbetar med de främsta orkestrarna som Wiener Philharmoniker, Berliner Philharmoniker, Royal Concertgebouw Orchestra, Gewandhausorchester Leipzig, New York Philharmonic Orchestra, Boston Symphony Orchestra och London Symphony Orchestra. Hans solistsamarbeten inkluderar dirigenter som Andris Nelsons, Daniel Harding, Sakari Oramo och Pierre Boulez. Dirigering är en integrerad del av Hardenbergers musikerskap och han har dirigerat Gewandhausorchester Leipzig, Seoul Philharmonic och MSO för att nämna några. Han har studerat trumpet för Bo Nilsson i Malmö, Pierre Thibaud vid Pariskonservatoriet och Thomas Stevens i Los Angeles. Hardenberger är professor i trumpetspel vid Musikhögskolan i Malmö.

MALMÖ SYMFONIORKESTER (MSO) är en av Sveriges ledande symfoniorkestrar med hög internationell nivå och en bred klassisk orkesterrepertoar. I samarbeten med tidigare chefsdirigenter som Vasilij Sinajski, Marc Soustrot och Robert Trevino har repertoaren breddats mot ryska och franska verk, och med Trevino växte idén med festivaltonsättare fram. MSO har en stark förankring i nutida repertoar med beställningsverk av vår tids ledande tonsättare.

MSO arbetar med cross over-projekt i samarbete med artister som Avishai Cohen och Lill Lindfors. Lokala och regionala samarbeten sker genom Nallekonserter, Jul- och Familjekonserter, El sistema-inspirerade Side by Side-konserter med Malmö Kulturskola, Filmmusikkonserter, Joystick-konserter med datorspelsmusik och konsertprojekt med Musikhögskolan i Malmö.

FRANZ JOSEPH HAYDN (1732–1809)

Introduktion, "Föreställningen om kaos", ur "Skapelsen",
Hob. XXI:2 (1796–1798), 6 min.

FRANZ JOSEPH HAYDN

Trumpetkonsert i Ess-dur, Hob. VIIe/1 (1796), 15 min.

1. Allegro
2. Andante
3. Finale: Allegro

GYÖRGY LIGETI (1923–2006)

Mysteries of the Macabre, i version för trumpet och orkester
(1988), 9 min. Arr av Elgar Howarth ur "Den stora makabern".

— Paus / 25 min. —

BÉLA BARTÓK (1881–1945)

Danssvit, BB 86a (1923), 18 min.

HK GRUBER (F. 1943)

Manhattan Broadcasts (1962–1964), 11 min.

1. Tammany Hall
2. Radio City

Konsertlängd ca 1 tim. 40 min. inkl. paus